

[Alfred Jensen.]

den, der er foreslået af regeringen, og den, der har været foreslået af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen.

Jeg forstår, at hovedpunktet i disse forhandlinger egentlig ikke har været lønningerne, men arbejdstiden, og jeg tror, at dette spørgsmål forlængst burde have været løst. Mit parti har ved flere lejligheder stillet forslag om at indføre 8 timers arbejdsdagen for landbrugets arbejdere. Hvis man havde taget dette spørgsmål op til behandling og løsning på et tidligere tidspunkt, havde vi ikke stået overfor en sådan kompliceret situation som den, vi i dag befinder os i. Jeg tror imidlertid ikke, at forholdene er anderledes, end at det med god vilje vil være muligt at trække arbejdstidsspørgsmålet ud af denne konfliktsituation og give parterne mulighed for fornyet forhandling om de spørgsmål, der måtte være tilbage.

Jeg har forstået, både af udtalelserne her og i pressen, at hvis arbejdstidsspørgsmålet ikke havde været, ville det have været nogenlunde let at nå til enighed. Under disse omstændigheder vil vi foreslå, at man trækker arbejdstidsspørgsmålet ud af forligsforslaget og giver parterne mulighed for fornyet forhandling. Dernæst vil jeg foreslå, at man gennemfører en lovfæstet 8 timers arbejdsdag for landbrugets arbejdere. Når man har 8 timers arbejdsdag i Norge og Sverige, vil det også være muligt at gennemføre den her i Danmark. Det er jo ikke nogen nyskabelse på lovgivningens område, at man griber ind og lovgiver i spørgsmålet om arbejdstiden. Det er kendt fra andre felter, fra andre tider; det kan gøres i dag, og mit parti foreslår altså, at man i stedet for at ophøje mæglingforslaget til lov eller at tale om tvungen voldgift tager arbejdstidsspørgsmålet ud og løser det på den måde, at man gennemfører 8 timers arbejdsdagen og så lader de modstående organisationer få en passende frist til at forhandle sig til rette om de spørgsmål, der herudover måtte være dem imellem.

Viggo Starcke: Atter en gang er rigsdagen blevet tvunget til at tage stilling til en stor truende arbejdskonflikt. Det er min tro, at jo flere gange rigsdagen skal blandes ind i disse konflikter, des oftere vil de blive ført herind, fordi man ganske simpelt tager parternes interesse i at nå til en rimelig overenskomst indbyrdes bort, derved at de har den trumf i baghånden, at bare de holder stejlt fast, skal rigsdagen nok sørge for, at deres krav gennemføres ved lov.

De ting, som er blevet fremført af tidligere

ordførere, skal jeg i det væsentlige lade ligge. Jeg vil kun sætte en streg under, at det er spørgsmålet om arbejdstiden, som skiller de to parter. Der har — hvad der forekommer mig rimeligt — været udtrykt nogen undren over, at forligsmanden har taget dette med ind i sit forslag. At arbejderne i landbruget gerne vil opnå en 8 timers arbejdsdag i stedet for en 9 timers arbejdsdag, er jo i og for sig rimeligt, men det psykologiske øjeblik er ikke lige akkurat inde på et tidspunkt, da alle er enige om, at der produceres for lidt og der derfor bliver for lidt at fordele. Jeg må måske i denne sammenhæng have lov til at henvise til husmændenes arbejdsdag. På et politisk mødeovre i Jylland for nogen tid siden, hvor 8 timers arbejdsdagen blev diskuteret, stod en af de jyske husmænd, Mads Sig Steffensen, op og sagde: ja, vi husmænd er også tilhængere af 8 timers arbejdsdagen, endog så meget, at vi som regel bruger den 2 gange om dagen. — Der er jo den realitet ved det, at i arbejdet på landet har man ikke transportproblemet, sådan som byernes arbejdere har det, idet der jo for dem ofte går 1 time med transport. Man kan som regel gå direkte til arbejdet i stald og på mark.

Selve tempoet og arbejdsintensiteten har der været talt om, og jeg skal ikke her komme ind på det igen. Derimod er der noget, som ville betyde uhyre meget for landarbejderens tilfredshed i sit arbejde — og ganske særligt ville det betyde noget for landbougdommen —, og det er, om samfundet var sådan indrettet, at de kunne se frem til engang at få deres egen ejendom. Det er i realiteten relativt få arbejdere, der nøjes med og kan leve af en 8 timers arbejdsdag. Mange af dem er nødt til at tage et ekstrajob ved siden af, og kan de ikke få det, sender de simpelthen deres kone på arbejde.

Det er i og for sig upraktisk ved lov at lade rigsdagen fastsætte løn og arbejdsområde. Det er at lukke op for og fikserer planøkonomi i videre udstrækning, end vi allerede har. Vi er fra vor side ikke tilhængere af tvungen voldgift. Vi er heller ikke tilhængere af en fastsættelse af arbejdstiden. Vi er tilhængere af, at parterne taler sig tilrette, men der er jo flere parter end lige akkurat arbejderne og arbejdsgiverne; der er tillige hele forbrugerbefolkningen, og der er samfundet, som har sine interesser at varetage gennem lovgivningsmagten og den udøvende magt, og endelig er der, hvad man ikke må glemme, dels monopolerne, dels de store organisationer. Spændingen mellem arbejdere og arbejdsgivere kommer derved,